

LUD

Jedynе pismo polskie w Brazylii wychodzące dwa razy na tydzień.

Wydawca: Książk Stanisław Piasecki
Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Bęben

PRENUMERATA: W Brazylii 10\$000 z góry, 11\$000 z dołu, półroczna 6\$000; za przesyłką osobną, nie we wspólnych paczkach, dopłaca się 3\$000; w Argentynie 6 pezów; w Europie 3 dolary; w Ameryce Północnej 2:50 dolary; w Urugwaju 3 pezy urugwajskie.

Adres Redakcji „Ludu”: Curitiba — Av. Dr. Jayme Reis 115
Adres dla listów: Curitiba — Caixa Postal 155 — Paraná, Brasil

OGŁOSZENIA drobne do 3 cm. wysokości przez jeden łam: 1 raz 2\$, 2 razy 3\$, 3 razy 4\$, 4 razy 5\$ i t. d. Ogłoszenia placi się zawsze z góry, inaczej nie umieszcza się. Ogłoszenia można płacić znaczkami pocztowymi.

„O POVO“ -- Jornal polono bisemanal

Cena numeru 200 rejsów.

W KURYTYBIE do nabycia w sklepach pp. Domańskiego, Krzyzanowskiego i Księgarni Rydygiera.

Po wyborach w Polsce.

WYBORY DO GŁĘBI PORUSZYŁY POLSKĘ

Udział ludności w wyborach, zwłaszcza sejmowych, był bardzo liczny. W zachodnich dzielnicach, w Wielkopolsce, na Pomorzu i na Śląsku dochodził do 80 nawet 90 procent na 100 wyborców; w dzielnicach wschodnich do 60 procent. Na ogół, ludność dzielnic zachodnich głosowała więcej jednolicie niż na wschodzie Rzeczypospolitej. Mieszkańcy Wielkopolski, Pomorza i Śląska — województw które nie mają analfabetów — głosowali świadomie i celowo na stronnictwa narodowe i blok współpracy z rządem Piłsudskiego; ludność w tych stronach przyjmując programy jasne, rzetelne i ziszczaalne. Zato po województwach środkowych i wschodnich Polski, rozlała się szerokiemi korytem propaganda kłamstwa, obietniczek nieziszczalnych, wyzyskiwanie niezadowolonych mas i hasła walki klasowej. Na pierwszy plan wysunęły się tu znane z okłamywania ludu wielkiego w Polsce stronnictwa: socjalistów, Wyzwolenia, Stronnictwo Chłopskie (radykałne) i komunistów. W programach tych stronnictw, o czym się ciągle słyszy? Nagonka na ziemian, szlachę, bogatszych chłopów, duchowieństwo, na kapitalizm — a zamieszanie o upadku handlu i przemysłu, które znajdują się całkowicie w ręku żydów. Dziw na logikę tych agitatorów! Ziemian jeszcze w znaczącej większości znajduje się w Polsce w ręku polskiem, to jedyna nasza siła od wieków, więc na właścicieli tej ziemi uderza się z całą wściekłością; jest nim szlachcic, ziemianin to na niego — niema go, to na najmniejszych chłopów i gospodarzy. Tymczasem żydzi na spółkę z socjalistami i komunistami rządzą miastami i miasteczkami Królestwa Polskiego, zmieniają polskie nazwy ulic na żydowskie, zatrąwają lichwą handlową, rządzą po swojemu, a socjalści nie chcą utracić głosów żydowskich, współpracują z żydami i zaprzeczają do reszły polską polskości miasteczek. Lecz do szczytu dochodzi okultipowanie ludu po wstąpieniu przez agitatorów wyborczych, czyli socjalistycznych, czy wyzwoleńców, czy komunistycznych. Obłudnicy ci i oszuści żegnają się krzyżem św. przed wiecem, pochwalają Boga lub nawet Anioł Pański odmawiają, aby zwyciężyli prosy lud polski i tem doprowadzają do swego. Cienny lud wierzy w te obłudne oświadczenia, różne dobra na księżycy i gruski na wierzbie. Zławsza Wyzwolenie, które wyhodowało tylu zdradców Polski i narodu w roku 1920 w czasie wojny z bolszewikami, ocule w tem żerowaniu na ławo-wności i proslocie ludu w Królestwie Polskiem. Na tej podstawie wyszło nawet 2 pos-

łów socjalistycznych z Konina i kilku z innych okręgów wielkich, choć socjalizm z istoty swej jest wrogiem ludności wiejskiej i rolniczej. W czasie agitacji wyborczej, nie przebiegającej w środkach, przychodziło do scen śmiesznych choć i smutnych zarazem. W Będzinie n. p. zapuścił się agitator wyborczy za daleko we wychwalaniu energii rządu Piłsudskiego, gdy tymczasem na sali byli przeważnie socjaliści a nawet komuniści; zwolna więc pod wpływem groźnych wykrzykników zaczął się cofać i przyznał w końcu, że w Bioku Współpracy z Rządem są hrabio-owie, lecz Piłsudski będzie nad nimi śmigał białym Agilatorem z Wyzwolenia i Stronnictwa Chłopskiego rzucili między lud hasła: — Wyzwalczyli ziemię dla chłopów! Parcelacje majątków bez odszkodowania! Ziemia dla chłopów za darmo!

Na pierwszą wieść, że stronnictwa radykałne odniosły sukces wyborczy, chłopci przyszli do przekonania, że zapowiedzi wieców zostaną już teraz spełnione. Z wielu miejscowości chłopcy, którzy pertraktowali o dobro-woľną parcelację majątków, a nawet złożyli już zadatki, teraz zadatki te na gwałt wycofują, spodziewając się ziemię otrzymać za darmo.

W jednym z majątków województwa warszawskiego w ciągu ostatnich dwu dni chłopcy wycofali wszystkie swe zadatki, złożone właścicielowi majątku na rozparcelowane już działki. Na innym znowu wiecu ludowym chwalił się jakiś oszu- dusa socjalistyczny, że rokrocznie przysięga do sakramentów świętych, gdyż je szynkę poświeconą na Wielkanoc Wogóle, nie podobna tu wyliczyć tych kłamstw i tych obłudnych sposobów, jakich ci oszuści się chwytają, by usidlić duszę ludu polskiego, skądinąd bardzo religijnego, lecz nie zorganizowanego.

Zato starannie ukrywają przed ludem agitatorzy lewicowi swoje cele bezbożne i antyreligijne; a więc rozdział kościoła od państwa czyli wyrzucenie Boga z przysięgi sądowej, wojskowej, religijnej ze szkół i wogóle z publicznego życia; zeswiezczenie cmentarzy by na nich grzebano wszystkich ludzi, a więc zbrodniarzy, samobójców, żydów i różnych sekiarzy; małżeństwa cywilne i rozwody, co w końcu wyrodziło by w bolszewicką rozpustę jak w Rosji, gdzie ludzie żyją ze sobą jak psy na łańcuch, bez wszelkiej moralności i różne inne bezbożne pomysły.

Wogóle, sejm nowy niema wyrażnego dotychczas oblicza i chyba tylko marszałek Piłsudski wytknie mu cele wyższe i przekona postów, że zasady w życiu państwa i narodu, których naruszać lekkomyślnie nie wolno. Gdyby tego nie uznawała obecna lewica, to większą, to nic nie pozostaje, jak, by Prezydent rozwiązał taki sejm i roz-pisał nowe wybory.

Wiadomości Z POLSKI.

BEZBOŻNYM SOCJAŁOM NIE PODOBA SIĘ POBOŻNOŚĆ POLEK — WYCIĘCZKA POLEK Z AMERYKI.

Dowiedujemy się od naszego korespondenta z Chicago, będącego jak wiadomo, stołeczną Polonią w Ameryce, iż fakt rozpoczęcia projektowanej wycieczki Polek z Ameryki do Polski, przez wstąpienie najpierw do Częstochowy, by złożyć hołd Królowej Korony Polskiej, napotkał się z ostrą krytyką ze strony polskich socjalistów w Ameryce, którzy przypisują bardzo zasłużonej prezesce Emilji Napieralskiej urządzenie nie wycieczki, a pielgrzymki na Jasną Górę, przedstawiając to jako przestępstwo społeczne (!). Ponieważ niemal cała ludność wychodźcza z Ameryki należy do obozu katolicko-narodowego, a socjaliści stanowią bardzo znikomą ilość takowej, przeto ich kampanja się nie udała, a nad ich warcholstwem ludność katolicka przeszła do porządku dziennego. — Polonia amerykańska pamiętając jak serdecznie były podejmowane w zeszłym roku wycieczki Amerykan, spodziewa się, że i w tym roku damy odczuć naszym rodakom z za oceanu, jak umiemy cenić każdy odrocz okazanej nam sympatii, przyjaźni, a kiedyś czynnej pomocy.

DZIENNIKARZ NOWACZYŃSKI WRACA DO PRACY.

Warszawa, 8-go marca — Adolf Nowaczyński po 10 tygodniowej kuracji, spowodowanej ohydym napadem na niego w przeddzień wigilii Bożego Narodzenia, wraca dziś do pracy publicystycznej w „Gazecie Warszawskiej”.

Witając z radością powrót do pracy unieruchomionego na okres wyborczy znakomitego pisarza, z żalem musimy donieść, że po strasznych torturach, jakie przecierpiał i mimo starannej i długiej kuracji nie odzyskał on jeszcze lewego oka.

Sprawy potwornego napadu nie zostały przez władze wykryci.

RZĄD NIE ZGŁOSIŁ PROJEKTU ZMIANY KONSTYTUCJI
Warszawa. — Jak słychać, rząd nie wystąpi do parlamentu z żadnym projektem zmiany konstytucji, pozostawiając inicjatywę w tym kierunku rządowemu klubowi sejmowemu.

MANDAT P. PUZYNIANKI
Ks. prałat Marceł Nowakowski wchodzi do Sejmu z listy państwowej Katolicko-Narodowej. Wobec tego otrzyma mandat z Warszawy p. Irena Puzyńska, figurująca na piątym miejscu warszawskiej listy kandydatów komitetu Katolicko-Narodowego.

PRAWIE TRZY MILJONY ZŁOTYCH OFIAROWAŁO SPOŁECZEŃSTWO

Dnia 13-go marca na Zamku odbyło się zebranie prezydium centralnego komitetu społecznego pomocy ofiarom powodzi. Na zebraniu tem załatwiono szereg spraw bieżących, finansowych i związanych z likwidacją komitetu oraz asygnowano do rozporządzenia komitetów wojewódzkich: w Stanisławowie — złotych 100 000 we Lwowie — złotych 75 000. Ogółem do dnia 12-go marca włącznie do kasy C K S wpłynęły w gotówce złotych 2 921,225 gr. 09, z tego przekazano komitetom wojewódzkim (łącznie z wyżej podanemi kwotami) zł. 2,098 700, na szpital-epidemiczne Polskiego Czerwonego Krzyża — złotych 40 000, na zakup materiałów odzieżowych — złotych 58 976 72 na zakup mydła złotych 22 350 na zakup skóry podszwowej — złotych 9 131,70.

Z Brazylii.

Kurytyba.

NOWE USTAWY. Kongres Ustawodawczy stanu Parany wydał następującą ustawę:

Art. 1) Wezwanie do zapłacenia podatku od przepisania własności na inną osobę nie powinno być wysyłane przez urzędy skarbowe, jeżeli przepis ten dotyczy terenów tak zwanych „devolutos” lub gdy sprzedający nie przedstawi dokumentu własności, sporządzonego zgodnie z Dekretem stanowym Nr. 1 z 8-go kwietnia 1893.

Art. 2) Dokument o którym mowa poprzedni artykuł, nie będzie uważany za ważny dla wysłania wezwania do płacenia podatku, jeżeli będzie dotyczył terenów, już na inną osobę sprzedanych lub przez rząd stanowy nadanych, chociaż pod inną nazwą.

Paragraf jedyny. W tym celu dla lepszej orientacji i wykonania przepisów tego artykułu Sekretarjat Rolnicwa, Komunikacji i Robót Publicznych dostarczy odnośnym Kolektorom wykaz i położenie ziem „devolutas”, uprawnionych, sprzedanych lub przez rząd stanowy nadanych przy dołączeniu dotyczących map i memoriałów.

Art. 3) Podatek od przepisania powinien być opłacany w Kolektorji tego miasteczka, w którym znajduje się odnośna ziemia, albo za pomocą podania wniesionego do Prezydenta Stanu za pośrednictwem 1-szej Kolektorji w Kurytybie przy równoczesnym zawiadomieniu o tem kolektora danego miasteczka.

Art. 4) Urzędnik, który nie wykona niniejszej ustawy lub niezgodnie z nią postąpi zostanie wydalony, a ponadto poniesie wszelkie koszty połączone z jego nielegalną czynnością.

Art. 5) Odwołują się wszelkie inne sprzeczne przepisy.

Rodacy! SENSACJA! OSOBLIWOŚĆ! Polskie filmy

zostaną wyświetlone w środę dnia 2-go maja wieczorem w kinach: »REPUBLICA« i »PALACIO« w Kurytybie jako przygotowane do obchodu Konstytucji 3-go Maja. Na ekran e wspaniałe: **Wianów** pod Warszawą, pałac króla Jana Sobieskiego — wielkiego toh-tera chrześcijaństwa — **Trzeci maj w 1927 roku** na placu Saskim we Warszawie, wspaniała defilada wojska polskiego przed prezydentem Moskokim. — **Sprawozdanie zwołk Juljana Słowackiego** z Francji do Polski, i bchód w Paryżu, transport przez morze, Gdynię, Wisłę przez Płock do Krakowa. Filmy te przywołał za sobą z Polski ksiądz Piasecki. Napisy w języku polskim i portugalskim. Osobliwość docho- dilo idzie na burzę Księży Misjonarzy i na nową scenę Związku Polskiego. — Rodacy! Zjawcie się liczenie!

Do wykonania Sekretarzwosi stanu dla spraw skarbowych (fazenda) przemysłowych i handlowych

Pałac Prezydenta Stanu dnia 25-go marca 1928. 39 rok Republiki

( ) Affonso Alves de Camargo
(-) Lysimaco Ferreira da Costa

P. W. MAZUREK, nowy nauczyciel szkół powszechnych z Polski, należący do «Stowarzyszenia Chrześcijańsko-Narodowego Nauczycielstwa Szkół powszechnych» — zjechał przeszłego tygodnia z Polski, by się poświęcić pracy szkolnej w Porto Alegre w «Rio Grande do Sul». P. Mazurek urodził się na Górnym Śląsku w Siemianowicach, a od 5 lat pracował jako zawodowy nauczyciel w Kochanowicach w powiecie Lublińskim. Nowemu pracownikowi na polu oświaty życzy redakcja „Ludu” powodzenia na nowym polu pracy.

NOWA RZĘNNIA uchwalila wybudować karmia municypalna w Kurytybie.

WYDZIAŁ DENTYSTYKI I FARMACJI przy uniwersytecie kurytybskim nie będzie miał w tym roku żadnych słuchaczy i prawdopodobnie zostanie zamknięty. Reforma studiów uniwersyteckich ministra Rocha Vaz, wchodząca obecnie w życie utrudniła znacznie łak egzamina jankoteż wymagane studia przy wstępie na powyższy wydział, że w tym roku zabrakło uczniów.

MUNHOZ DA ROCHA, były prezydent Parany bawi obecnie w Hiszpanji, gdzie zwiedza stolicę Madryt i jego okolice, pełne pamiętek z dziejów starej Kastylii.

WYSTAWA ROLNICZO — PRZEMYSŁOWA w Porto União zostanie otwarta 3-go maja. Wszystkim zwiedzającym tę wy-

Obchód 3-go Maja

ODBEDZIE SIĘ W SALI ZWIĄZKU POLSKIEGO przy ulicy Carlos de Carvalho 73, w sam dzień uroczystości (t.j. w czwartek 3-go maja z następującym programem:

DOPULUDNIA: Uroczyste nabożeństwo w kościele polskim o godzinie 9-tej rano, na które zaprasza się Towarzystwa polskie i Rodaków

WIECZOREM O GODZINIE 8 mej UROCZYSTA WIECZORNICA muzykalno-wokalna w sali Związku Polskiego z przemowami i bardzo urozmaiconym programem.

Następujące towaryszą biorą udział w obchodzie: Związek Polski, Związek Amatorów Sceny, Kościuszkowie, Szkoła Średnia, Szkoła Sióstr Rodziny Marii i Szkoła Ludowa imienia J. Piłsudskiego.

RODACY! JAWCIE SIĘ LICZNIE!

Wstęp na salę WOLNY - Łoże płatne.

ludzi próżnych dało się chwycić to fałszyfikat. 2) turek Bechara, który w towarzystwie żydów Samuela i Szymona Warszawskich, obywateli argentyńskich (na szczęście nie oświadczyli że żydzi, że są polakami! - Przyzred) oddawał się stręczeństwu do nierządu i handlował dziewczętami. 3) wchoł Evaristo Irenli, który własną żonę nakłaniał do nierządu.

JAN ROSIŃSKI, lat 26, został zabity przez prąd elektryczny, gdy się niebacznie dotknął drutu o napięciu 2000 wolt na awenidzie Jandyry w Indianapolis. Niestety zdarzyło się 28-go kwietnia.

SOLOVIOVAS MYKOLAS, kawaler lat 26, litwin, który w stanie pijanym poszedł się kąpać do rzeki Tamandatey dnia 17 kwietnia, utonął w niej. Zmarły mieszkał na przedmieściu Villa Mariana.

Rio Grande do Sul.

ERECHIM. W lutym zawiął do Erechim ks. Biskup Dom Attico Eusebio da Rocha z diecezji Santa Maria. W miasteczku Erechim przygotowano piękne przyjęcie; naprzew Biskupa wyszedł wspaniały pochód na jego przywitania na czele pochodu dziewczynki (filhas de Maria) z chorągiewkami, sypano kwiaty. Pochód obszedł największymi ulicami, następnie wszedł do kościoła, który zapelniał się po same brzoگی. Ks. Biskup wygłosił potem uroczyste kazanie, a następnie dnia udzielał bierzmowania. Odwiedził potem i inne parafie i większe kościoły wszędzie wianany z uszanowaniem. M. S.

Ze swiata.

Francja.

Bogaty milioner amerykański w mieście Cannes wygrał bardzo znaczną sumę pieniędzy i postanowił sobie urządzić zabawkę. Zaczął więc francuskie noty frankowe wyrzucić oknem, zrazu mniejsze, potem większe, w końcu rzucił setkami a nawet tysiącami. Nagromadzili się tłumy narodu, które chwytaly owe noty, w końcu nastał taki ścisk, że kilka osób mozo podeptano a wiele w ścisku pomdtało. Dopiero policja położyła kres temu ścisłowi i amerykańsinowi zakazała owej zabawki dobroczynnie.

Belgia.

25-go kwietnia zmarł w Brukseli na wygnaniu w Belgii generał Wrangel, znany przeciwnik bolszewizmu i dowódca carskich wojsk rosyjskich w zaciętej wojnie z bolszewikami w roku 1920 stym. Była ostatnia próba złamania bolszewizmu; Wrangel wyparty przez bolszewików z południowej Rosji i Krymu schronił się z resztkami swoich wojsk do Bułgarii i Serbii; nie doczekał się nowej wyprawy do Rosji i obecnie zmarł na emigracji.

Niemcy.

SEJMIK POLSKI POCHWAŁA GWALTY. PROTESTY DELEGATÓW POLSKICH Bytomiu, 3-go kwietnia. Rozpoznaj tutaj trzydniowe

obrazy prowinejonalny sejmik Śląska Opolskiego, w którym z ramienia ludności polskiej występuje czterech posłów polsko-katolickiej partii ludowej. Jeden z posłów polskich dr. Michał nie może brać udziału w obradach z powodu pobicia go przez bojówkę niemiecką na wieczornicy w Rczbarku. W pierwszym dniu obrad omawiano sprawy budżetu prowincji, przyczem wywiązała się dyskusja w sprawie ochrony polskiej mniejszości narodowej na Śląsku Opolskim. Poseł polski Pawłuta ostro skrytykował ostatnie wypadki niesłychanego terroru jaki uprawiają bojówki niemieckie w stosunku do spokojnej ludności polskiej. W odpowiedzi na przemówienie posła Pawłuty zabrał głos starosta krajowy p. Piątek oraz przedstaiciele stronnictw niemieckich, którzy wzięli w obronę postępowanie władz niemieckich wobec wypadków terroru.

BANDYTY NAPAD HAKA-TYSTOWA NA POLSKI WIEC RODZICIELSKI W BYTONIU.

«Polska Zachodnia» donosi, że w onegdajszą niedzielę na wiecu rodzicielskim, urządzonym w Bytomiu przez polsko-katolickie towarzystwo szkolne weszło do sali 30 umundurowanych członków «Landeschutzwehr». Ludzie ci rzucili się z krzykiem na zebranych w liczbie około 600 osób (było wiele dzieci) i zaczęli obciążać bić palkami oraz odgryzać się rewolwerami. Powstał szalony popłoch; wielka ilość osób odniosła obrażenia cielesne, w szczególności zaś dzieci. Ciężko pobity jest kierownik polsko katolickiego Towarzystwa szkolnego dr. Michał z Bytomia, prelegent dr. Wiktor Ormicki, asystent Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie oraz górnik Rak zaalarmowana policja przybyła na miejsce i sprawdziła personalnie, lecz nikogo nie zatrzymała.

Rosja.

DWAŃCIE TYSIĘCY CHŁOPÓW W WIEZIENIU Z Moskwy donoszą: Według urzędowych danych w chwili obecnej w więzieniach sowieckich znajduje się przeszło 12 tysięcy włóciain arsztożawnych z ukrywaniem zboża lub za stawianie oporu przy nabywaniu go przez urzędników Litwy.

Berlin, 11-go kwietnia. — Donoszą z Kowna, że rząd zawięził wypłaty prezydentowi parlamentu litewskiego, który został już rozwiązany a opłaty marszałek jeszcze pobierał. Równocześnie kazął rząd zamknąć gmach parlamentu i opieczętował drzwi archiwum parlamentarnego.

Ciekawe rzeczy z Polski

17 LETNIA PANNA CHCIAŁA USMIERCIĆ 2 MŁODZIENCÓW 3-go go szesz. — Dwa młodzi ludzie 20-letni student Uniwersytetu warszawskiego Eugenjusz K. i syn obywatela ziemskiego z pod Gniezna, Józef S., kochając się od dnia 17-letniej Wandzi Cz. postanowili zostawić ślepego losowi, który z nich ma drugiemu ustąpić miejsca za pomocą pojedynku amerykańskiego.

Pannę Cz. uproszono, aby do jednego z dwóch filizanek kawy wypiła trzecią, poczem obaj mieli równocześnie chwycić za te filizanki i zawarowały ich wypić.

Zyczeniu ich stało się zadość, wypili ową fatalną kawę i po chwili obaj razem zaczęli się wic w strasznych męczarniach.

Okazało się, że panna Cz., chcąc się pozbyć odrazu obu natarczywych adoratorów, podzieliła otrzymane sublimat między obie filizanki. W ten sposób jednak ostabiona została siła trucizny i tylko dzięki temu udało się uratować życie obu niedostojnych samobójców.

Pannę Cz. aresztowano i po złożeniu 5 tys. kaucji zwolniono z aresztu.

Telegramy z Polski.

Warszawa, 21-go kwietnia. — Minister spraw zagranicznych Zaleski, wypytany przez dziennikarzy w sprawie obecnych stosunków dyplomatycznych między Polską a Włochami, oświadczył, że w czasie swej obecnej podróży do Włoch zauważył tesame linje wytyczne w polityce zewnętrznej tak Włoch jak i Polski. — **KOMISJE POLSKO-LITWISKIE** uchwaliły, że komisja bezpieczeństwa i odszkodowań zbierze się w Kownie 7-go maja; komisja dla spraw gospodarczych, transportu i przewozu 18-go maja w Warszawie, a komisja zagadnień prawnych w Berlinie 21-go maja.

Berlin 24-go kwietnia. — Emir (król) Afganistanu, (który objechał Europę zachodnią), postanowił wraz z żoną swą odbyć podróż powrotną z Moskwy do Kabulu (stolicy swojego państwa) na samolocie typu «Junkers», który mu podarował rząd niemiecki. Emir Amanullah zabawi w Berlinie incognito (nieurzędowo) aż do 28-go kwietnia; w tym dniu wyjedzie do Warszawy, gdzie zabawi kilka dni i będzie obecny na wielkiej paradzie wojska polskiego (która się odbędzie prawdopodobnie 3-go maja z okazji Konstytucji 3-go Maja Przyp. Red.)

Warszawa, 24-go kwietnia. — Dzienniki socjalistyczne rozpoczęły ostrą walkę gazeciarńską przeciw nowym wydatkom na wojsko

polskie, które pochłaniają jedną trzecią część wszystkich dochodów państwowych a nadto przewyższają wszelkoobny budżet wojskowy o 130 milionów złotych. Liczba wojska czynnego wynosi w Polsce 226 tysięcy żołnierzy regularnych, 25 tysięcy strażnicy pogranicznej i 32 tysiące żołnierzy policyjnych.

(Socjaliści polscy wykonują wiernie nakazy między narodówki socjalistycznej, która na zjeździe w Berlinie 18-go grudnia 1927 roku uchwaliła, zwalczać wszelkimi środkami dyktaturę Piłsudskiego. — Przypisek Redakcji.)

WAŻNE DLA WENDYSTÓW.

Ceny artykułów pierwszej potrzeby na rynku kurytybskim z dnia 26-go kwietnia.

Arroz, sacca (ryż)	400000
Assucar, sacca (cukier)	780000
Cafe, sacca (kawa)	1700000
Farina de trigo, sacca (mąka pszenna)	410000
Farinha de milho, sacca (mąka miltowa)	180000
Queijo, kilo (ser)	600000
Manteiga, kilo (maso)	70000
Azeite, lata (oliwa)	60000
Vingrete, garrafa (ocet)	10000
Batatas, sacca (ziemniaki)	80000
Carne verde, kilo (mieso świeże)	10000
Leite, litro (mleko)	10000
Carne secca, kilo (szarka)	20000
Korozene, lata (nafta)	170000

Ś. P.
Szymon Szymański zaszedł w Panu dnia 18-go kwietnia bieżącego roku w Therenzie nad rzeką Iwaby. Sp. Zmarły był wzorowym chrześcijaninem, przewodniczącym bractwa Naisw. Sereu Jezusowego i gorliwym czytelnikiem «Ludu» i «Przyjaciela Rodziny». Przyczyną też to bractwo do «Oswity» a jako prawy pole z protestował niedawno przeciw powierzenie urzędów polskich w Brazylji wraz z bractwem. Cieszył się ogromnym zaufaniem u Rodaków, a jako ślusarz-mechanik miał gólne uznanie za swą zdelna i sumienna pracę. Oświeć jego pamięć! Niech odpoczą w pokoju!
R. J. P.

Związek Polski W KURYTYBIE

urządza dnia 6-go maja **Zabawę Taneczną** — matnia, na którą, niniejszym wszystkim członków się zaprasza. Początek o godzinie 3-ciej po południu, koniec o 12 tej w noc.
Sekretarz **Jan Fiełński**.

Baczność Rodacy w São Paulo!

Towarzystwo Polskie w São Paulo z Kolem Młodzieży urządza w dniu 5-go Maja 1928 roku ku uczczeniu Konstytucji **3-go Maja Wielkie Inauguracyjne Przedstawienie Teatralne** połączone z **Balem i Niespodziankami**.

CZĘŚĆ I: Odęganą zostanie sztuba: «Noc w Belwedorze» pod reżyserją: C. Zielińskiego i doskonałą sufernią M. Fedorowa.

CZĘŚĆ II: W swoim popularnym oryginalnym repertuarze.

P. A. Gancarczyński: Solew - Koplety. Oróż różne niespodzianki dzieci szkolnych. W przedstawieniu biorą udział najwybitniejsze sily T-wa Polskiego i Kola Młodzieży w São Paulo. A. manowicze: Panie S. Szymańska, K. Gancarczyńska, T. Ciakówna — Panowie: W. Guśliński, J. Brodziej, Władaw i T. Troczyński, St. Michałski, B. Matecki, Staszewski i t. d. — **Two zaprasza wszystkich Rodaków w São Paulo**. — Początek o 8-mej godzinie wieczorem w lokalu «Asny» przy ulicy Tibirića 12.

Zarząd.

Ziemie Kawowe Companhia Agricola Barboza

Estação de CAMBARÁ — Estrada de Ferro São Paulo — Paraná
Z początkiem miesiąca kwietnia rozpoczą się sprzedaż ziem prawdziwie kawowych, podzielonych na **LOTY 10 ALKROWE**.
Cena i warunki spłaty każdego z lotów 10 alkrowych są następujące: Całość kosztuje 42000000, na 1 roku 880000, 2 lata 880000, 3 lata 700000, 4 lata 700000 i 5 latich reszta 400000. O ile za gotówkę, cena lotu C-ia obowiązuje się wyrosnąc dwa akry lasu i postawie dom drewniany 5 na 10 metrów podzielony na 4 ubikacje i przybudowanie kuchnia 2 na 2 metry, za cenę gotówką 60000000, lub na spłaty pięcioletnie w całość 72000000.
Loty te są odległe 80 kilometrów od Cambará, miasta municypalnego w Paraná, w swem przebieżeniu z Cambará aż do granicy Paranáu, w krótkim czasie przelnie te ziemie pomierzone na loty. Jednocześnie z początkiem sprzedaży, sprzedające tworzą po cnoch hurtownych, z doliczeniem tylko kosztów transportu. Dla wygody i użyku nabywców, rozpoczyna też tam pracę **biuro bezplatne** jazdy autobusowe, aż na miesiąc 10 w powrotem do Cambará. Loty wyboru! Popyt jest wielki, a więc kto otrzymał, który najlepszy i upoważnieni przedstawiciele **C-ia Agricola Barboza**, E. Saporski i J. Szańkowski nie pobierają od kupujących komisji, mając te z pewnością.

E. Saporski & J. Szańkowski
CAMBARÁ
Estrada de Ferro S. Paulo — Paraná.

Gospodarze! USPULUN jest znakomitym środkiem zabijającym u zboża szkodliwe zarazy. Używajcie USPULUNU a przekonacie się że grosza nie wyrzucicie za darmo.

Gospodarze! SIARCZAN WĘGLA (sulfureto i bisulfureto de carbono puro) jest skutecznym środkiem, aby wszystkie zboża nasze zabezpieczyć i uchronić przed toceniem przez robactwo.

Gospodarze! WSZYSTKIE ZBOŻA NALEŻY ZAPRAWIAĆ, A WIĘC PSZENICĘ, ŻYTO, KUKURYDZĘ FIŻON i t. d.

Uspulun i Siarcezan węgla nabyć można we firmie:

CASA HACKRADT
CURITYBA RUA 15 DE NOVENBRO N 96 Caixa p. 420

Acosmalte

Naczynia z żelaza, emalowane wewnątrz na szaro. Są to jedyne naczynia które opierają się niszczącej sile ognia, nawet przy smażeniu potraw.

nie rozbijają się, nie pękają, ani nie kruszą się emalja.

Przy gotowaniu nie przypala się żywność ani inne potrawy. Naczynia te lane z żelaza, emalowane, są z tego powodu dobre polecenia, że są ekonomiczne, trwałe i higieniczne. **Specjalne korzyści z użycia naszych garnków:** Prędko się grzewą, odporne na ogień, nadają się też dla kolony; bo są bardzo tanie i trwalsze jak jakiegokolwiek inne.

Garnki AÇOSMALTE są lepsze od garnków cynkowych.

Garnki te są do nabycia we wszystkich lepszych sklepach Brazylii. **Fabryka te garnki firma: Industrias Reunidas „ALBA” S. A. -- Rio** Uważajcie na zieloną markę znajdującą się w każdym garnku oraz na wybitą markę Alba znajdującą się pod dnem garnka.

Pensjonat. Rua José Bonifácio 110. Przyjmuje się pensjonistów w stałych oraz przejazdowych. Pokoje są bardzo wygodne, obsługa uprzejma.

Przedsiębiorcy i Kupcy oglądajcie się w „Ludzie”.

Warsztat KUSARSKI I KOWALSKI dobrze prosperujący jest natychmiast do sprzedania. Klienci i robota w mieście ruchliwym zapewniona. Zgłaszać się można pod adresem: **Ferraria Progresso, Nicolau Miletowski -- Caixa postal 51 -- Pirahy -- Parana.**

KORRESPONDENCJE.

Z podróży P. Ministra Grzybiewskiego do Malietki. W środę 28-go marca na dworcu w Kurtybie zebrali się przed 7 mą rano przedstawiciele władz kolonja polska, licznie reprezentowani i korpus konsularny na pożegnanie wjeżdżającego z Kurtyby Pana Posła R. P. Dra Tadeusza Grzybiewskiego, który przybył na stację w towarzystwie honorowej eskorty. P. Prezydent Parany, Dr. Affonso Camargo, również osobiście przybył na stację, aby pożegnać przedstawiciela naszej Ojczyzny. Pan Prezydent podczas całego pobytu naszego Gościa w Kurtybie okazał Mu wszelką sympatję, wyróżniającą uprzejmość i gościnność. Zegnamy serdecznie przez wszystkich zgromadzonych Brazylijan i Polaków, Pan Posel w towarzystwie p. Konsula Zbigniewa Miszko odjechał przy dziękach muzyki wojskowej. Na dworcu w Ponta Grossa zebrali się liczne grono Polaków i przedstawiciele władz miejscowych, aby powitać Dostojnego Gościa. Po serdecznych powitaniach udaliśmy się w autach na krótki spacer po głównych ulicach Ponta Grossy, a potem do szkoły Tow. „Odrodzenie”, gdzie Pan Posel i Pan Konsul przyśluchowali się lekcy, prowadzonej przez pp. Skrzyszewskiego i Sekule. Pan Posel wyraził swe zadowolenie i przemówił kilka słów serdecznych do dziatwy. Byliamy również na ruinach zniszczonych przez huragan drugiego domu Tow. „Odrodzenie”, gdzie przez Zarząd i Komitet Odbudowy domu p. Zambrzycki przedstawił P. Posłowi opiekany stan ruin zniszczonego domu i prosił o pomoc. Również serdecznie i bardzo miło witała Pana Ministra kolonja

poliska w Iraty. Nawet zebrali się dzieci ze szkoły Tow. „Wolność”, ładnie ustawione przez nauczycielkę p. B. Hessel. Jeden z uczniów wygłosił powitanie a stojące obok dziewczynki wręczyły Panu Posłowi bukiet kwiatów. Następnie witała przedstawieli naszej Ojczyzny p. Grochowska, przedstawicielka Koła Młodzieży Żeńskiej, otoczona gronem koleżanek i przedstawiciele miejscowego miasteczka. Począz udaliśmy się na okrągły przjazd przez kolonję polską w Iraty na cześć P. Posła. Przy obiedzie ładnie przemówił p. Nowak, P. Posel serdecznie odpowiedział, a na zakończenie kilka słów gorąco wypowiedziała p. B. Hessel. W Mallicie na stacji witała Pana Ministra licznie zebrana kolonja polska i Brazylijanie z orkiestra na czele. Uczennica Szkoły Malietkiej Jozia Paul podała Mu kwiaty i udaliśmy się do pobliskiego hotelu p. Stachewskiego na herbacie, gdzie po prawej stronie p. Posła zasiadł p. Ademir Sá, prefekt mun. Malietkińskiego, a prezes Tow. im. M. Kopernika p. Roman Paul i prezes „Ognia” p. St. Gluszczyński czynili honory domu. Opis pobytu Pana Posła i Pana Konsula w Mallicie oddkadam do następnego korespondencji, dziś tylko zaznaczam, iż Szkoła Malietka, która Pan Minister szczerze oglądał, bardzo Mu się podobała. Wieczorem w kancelarji szkolnej odbyła się konferencja, na której zostały wyjaśnione wszelkie nieporozumienia, wynikiem było Zarząd Szkoły a Konsulem, i Szkoła Malietka otrzymała od 1-go kwietnia poparcie, na które ze względu na mian zaslugujna, jako najsolidniejszego polski zakład naukowy w Brazylii. K. J.

Klinika Chirurgiczna przy ulicy 7 de Setembro N. 69, narożnik ulicy Ratcliffe -- Telefon N. 448. Chorych zamieszanych przyjmują się na stały pobyt. Nowy aparat Roetgens (radio-X). Specjalność: choroby chirurgiczne, kobiece i dróg moczowych. **Dr. Antoni Rydygier**

Pieniądże łatwo zarobione nie wolno Wam lekko wyrzucić. -- Przed zakupieniem **Ubrania lub Kapelusza** odwiedźcie nasz sklep, a przekonacie się, że spróbowaliśmy najtańiej.

„A Selecta” Pracę Municipal N. 37, dawnej 61 A.

FABRYKA TOREBEK I TECZEK. Wyrobiam torbki ze skór zagranicznych i krajowych według najnowszej mody patyskiej po cenach niesłychanie niskich. Rua Saldanha Marinho N. 81. róg Voluntarios da Patria. **L. Kędzierski.**

Za darmo! Nie kupujcie więcej kapeluszy bo

„A Selecta” Pracę Municipal 37, dawnej 61 A daje Wam je prawie za darmo podając najniższe ceny, dopuszczając niewydatne w Kurtybie. -- Zapamiętajcie N. 37.

Najtańszy SKLEP SEPO ŻYWCZY wszelkich produktów krajowych i zagranicznych. Skład papierosy i cygar. Ma zawsze na składzie znakomite wina krajowe i zagraniczne. Kupuje i sprzedaje wszelkie produkty krajowe. -- Placik najwyższe ceny. **FRITZ WINTHERS.** Rua José Bonifácio 14, dawnej należał lokal do p. Edmunda Mohr. **Dr. CARLOS MOREIRA, Lekarz.** Specjalnie leczy oczy, uszy, nos i gardło. -- Konsultorium: Pharmacia Correia Rua Marechal Floriano N. 22 od godziny 3-ciej do 5-tej. Telefon 482. Receptenja: Rua Visconde de Nacar 85 Telefon 388.

ADWOKACI Prof. Dr. Fr. R. de Azevedo Macedo Jan Grabski Praça Tiradentes N. 52 (nad Księgarnią). CURITYBA. Dr. James Portigal Macedo Michel Mattar Praça Floriano Peixoto N. 63 PONTA GROSSA.

ODEZWA. POLACY I POLKI! Huragan zniszczył w Ponta Grossie dom towarzysztwa „Odrodzenie”, zniszczył trzydziestoletnia pracę nieojawowej Kolonji, a tem samem przyniósł straty na kilkadziesiąt tysięcy milreisów. Ponta Grossieńska Kolonja w nicola zniszczonego domu o własnych siłach i rozbiłszy ją na go wraz z własnym rozwojem, lecz dzisiaj dotknięta nieszczęściem, zadaniem nie podola, ani wzniesie w krótkim czasie się do przysięgi, którąby zorganizowała żyć polskimi, któraby się stała kuźnią, któraby naszej przyszłości nie postądając polskiego domu, młodzieńcy podjęli samopas lub zaczęli wsiąkać w obec środowisko, słabsi, -- upadali na duchu, a najbardziej wytrwali mogli załamać się, może nieszczęście grama, a za nią inni, może się kurczyć nasz stan polski, może się spojocznostwo solidaryzmu wysiłek nie będzie reagenta na podobne nieszczęście. Rodacy! nie pozwólcie żebyśmy się czuli osieroconymi, postępicie razem i z pomocą i ukazicie czynem, że jako świadoma grama dla światem władze. W pierwszym rzędzie zwracamy się do zorganizowanej braci i wszystkich czolowych ludzi na wyhodźwie, którzy wielokrotnie wykazali, że sprawa gramad jest ich własna i równocześnie sprawą wszystkich. Zwracamy się do braci rolników, robotników i kupców tej naszej podstawy, jak tutaj na wyhodźwie, tak i tam w Ojczyźnie. Wolamy do starsz inteligentnych, które uważamy za soiż ziemi naszej, za móż naszych mózgow; pomóżcie nam i nie pozwólcie naszym młodym pokoleniom zatracone naszym kulturalnych pierwiastków. I wreszcie zwracamy się do Ciebie Polko, która od wieków stoiś na straży naszego narodowego Złucia i od kolebki wpajasz w

Koncesjonowane przez Rząd Polski Francuskie Kompanje Okrętowe „Chargeurs Reunis” i „Sud Atlantique”

PRZEDSTAWICIEL NA PARANE: **Pan Teofil G. Vidal** Rua São Francisco N 60
PODAJE DO WIADOMOŚCI ZAINTERESOWANYCH POLAKÓW IZ:

1) Kompanja podejmuje się sprzedaży biletów bezporednio do Polski (do Warszawy, Krakowa, Lwowa, Brzeźcisa, Tarnopola i t. d.) Co tydzień z portu Santos, odchodzi statek do Europy, na którym pasażerowie znajdują **TEOMACA POLSKIEGO NAJLEPSZE WARUNKI PODROZY I TROSKLIWA OPIEKĘ** aż do miejsca przeznaczenia. Kompanja załatwia pasażerom wizy transylowe **BEZPŁATNIE.**

2) Kompanja podejmuje się sprzedaży tak zwanych biletów „chamadas” z Polski do Brazylii sprowadzając rodziny osiadłych w Paranie Polaków, UDZIELAJĄC OPIEKI SAMOTNIE JADĄCYM KOBIECOTM I DZIECIOM

We wszystkich sprawach bądź osobicie, bądź listownie zwracać się można do przedstawiciela Kompanji w **JEZYKU POLSKIM**

AGENCI FIRMY Ladsiau Bukowski **Ponta Grossa** -- Parana -- Praça Barão de Guarauna N. 4 -- Caixa postal 174. João Szlennarz **Prudentopolis** -- Parana -- Praça 15 de Novembro 4. Ludovico Haryluk -- **Iraty** -- Parana. João Zawadzki & Cia -- **Fluviopolis** -- Parana. Al. Kozłak **Rio Claro** -- Parana. Kóko Rolalche, adres Ksiazę Zdzibio -- **São Mathens** -- Parana. Francisco Pasternak -- **Itayopolis** -- **Alto Paraguassu** -- Estado Santa Catharina.

UWAGA Zakład

BARDZO WAŻNA RZECZ Kto potrzebuje okularów, niech się zgłosi do naszego sklepu, gdzie znajdzie wielki wybór w okularach wykonanych według najnowszej mody w nowoczesnym warsztacie optycznym. Posiadamy wyposażony gabinet do badania oczu oraz techników do tego. **Zegarmistrzowsko Jubilerski.** Przyjmuje się do naprawy zegarki i zegary oraz wszelką biuterję złotą, srebrną i t. d. Wykonuje się szybko, tanio i z gwarancją. **Rua Saldanha Marinho N 55 -- Curitiba**

Badanie darmo. Wyrabia się okulary po cenach niesłychanie niskich.

Roberto Raeder Rua 15 de Novembro N 77 -- Curitiba

Najlepiej nasiona dostęć można tylko w **POLSKIM SKŁADZIE NATION.** Witold Zagłobowicz Travessa Zacharias N 5 -- Curitiba.

swe młode latorośle ideały, Tej, która nie „zginie”. Obywatelki! -- nie mówicie nam i wykażcie śmiały „jedność” sił. Za Zarząd i Komitet budowy domu **Stanisław Zambrzycki** -- Prezes **Edward Firak** -- Sekretarz **Marjan Mastowski** -- Skarbnik. **PRZYPISK REDAKCJI.** -- Szkoła, do towarzysztwa „Odrodzenie” tak otworzyła a nawet oficjalnie przystąpiło do walki z Konsulem, wskutek czego odezwa powieszona nie znalazła takiego odźwięku, jakby miała, takoby Za rząd trochę taktywnie był postąpił i nie byłby zwołaniem postanowienia władz polskich.

GUARANY. Rio Gran do Sul, Sztanowny Panie Redaktorze! Proszę o umieszczenie w swoim piśmie „Lud” tych kilku słów: W dniu 19-go marca obchodziliśmy imieniny **Marszałka Józefa Piłsudskiego**, który jako „wódz pierwszych legionów i bohater” naszej ukochanej Rzeczypospolitej Polski, zasłużył na tak chwaly godne uczczenie. Bo któż! jak nie On? miał w swem sercu i na myśli ukochaną Ojczyznę Polską, a śmierć w torzinie zamknięcia W tym dniu, w całej Polsce i w różnych krajach, rozchodził się „echo” głoszący okrzyków na cześć: **Marszałka Józefa Piłsudskiego** i zmartwychwstałej Ojczyzny. Wiele i my tu w odległym zakątku, po za oceanem, nie zapomnieliśmy o naszych bohaterach i ukochanej Ojczyźnie. Już wczesnym rankiem zaczęła się gromadzić dziatwa szkolna, a z nią: rodzice, bracia i siostry. Do zgromadzonych przemówił nauczyciel miejscowy zaznacząc, jakże znaczenie ma na celu dzień dziś: następne odpiewano: „Rozłękę Marji Kropienickiej”, po śpiewie dzieci szkolne odczytały kilka wypracowań, potem p. nauczyciel zabrawszy głos, miał piękna przemowę o Polsce Współczesnej i bohaterach, którzy tyle potu, znoju i krwi przelali, w ofierze dla ukochanej matki Ojczyzny; po wznieśieniu okrzyków i oklasków, jedna z dziewczynek dziatwy szkolnej, w trzecie dziatwy, powinszowała Panu nauczycielowi, pięknym wierszykiem i wręczyła bukiet kwiatów, w znacząc okrzyk: „Niech żyje!” p. naucz. Józef Onmielewski! Pan nauczyciel podziękował Wandzie Bogackiej za powinszowanie i ofiarował okrzyki dla dziatwy i zebranych, które były bardzo słodkie w tym dniu... Następnie zabrawł głos p. Marjan Bogacki podziękował za kilka słów, że do winnyśmy się śliam naszym „Przedkóm”, „którzy sobie drogę... do lepszej przyszłości, nie tamując po pędu do życia; ale iść z innymi narodami w parze. „Kółko Młodzieży” odpiewało kilka piosenek narodowych. Następnie przybył z o-powieniem z powodu „słoty” p. naucz. Mieczysław Downar z miasteczka Guarany, który zabrawszy głos, wygłosił piękna mowę: z dzięków polaków, począwszy od Bolesława Chrobrego, aż do dni dzisiejszych. Zebrani byli rozczuleni do łez, słysząc tak straszne ciemiężstwa w czasie wojny światowej. Po tak pięknej przemowie wzniesiono okrzyki i odśpiewano jeszcze kilka piosenek narodowych. Pozem nastąpiły różne pytania i pogadanki, między był wśród iż wesołota i kady się pożegnawszy z zebranyymi poceli się rozchodzić do domów, pokrzepieni tak ważnymi i drogiymi słowami dla każdego patrioty, kochającego naszą Ojczyznę Polską. Jako nauczyciel miejscowy zaznacząc, muszę, że byłem wprost zachwycony tak pięknym dnem obchodu i zebranymi przyjaciółmi! Dziękuję p. p. Romanowi Urban-

Ziemia na sprzedaż!

Sprzedza się w **LOTACH** bardzo urodzajną ziemię do sadzenia oraz ziemię z herwalem po cenach bardzo niskich. Ziemia ta jest własnością

Fazenda „Santa Leocadia”

położona przy linii kolejowej **SÃO FRANCISCO** w **MUNICYPAL DO OURO VERDE** — **SANTA CATHARINA** nad brzegiem rzeki **IGUASSU** w miejscowości splawnej o ruchu okrętowym. Sprzedaż załatwia się z przepisem legalnym. Ziemia ta jest zupełnie wolna od ciężarów i legalna. Miejscowość jest również bardzo załudniona i posiada stację kolejową, światło elektryczne, szkołę, kino i t. d.

Fazenda „Santa Leocadia” ma wygodne drogi komunikacyjne, bo oprócz drogi kolejowej, która ją przecina przez 11 kilometrów, ma jeszcze 52 kilometrów dalszej drogi wozowej, która ułatwia przewóz do miejscowości sąsiednich. Informacji udziela:

Dziecinny & Cia, w Santa Leocadia

ub w **KURYTYBIE** — **CAIXA DO CORREIO 105** — **Rua São Francisco N 27** — piętro

lub u **PROKURATORA** w **OURO VERDE** w **BANCO NACIONAL DO COMMERCIO**, który jest upoważniony do odbierania pieniędzy za ziemię oraz do podpisywania wszelkich dokumentów sprzedaży.

Bacznosc!

ASTRA-PILSEN gasi pragnienie
ASTRA-PILSEN złagodzi zmarnowanie.

Casa de Saude „São Francisco”

DOM ZDROWIA — KLINIKA PRYWATNA
DR. JORGE MEYER FILHO
Rua São Francisco N 25 — **Curityba**
NA NOWO URZĄDZONA KLINIKA.

Specjalność: operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, zastawianie sztucznej pneumatyki u przy osobach cierpiących na płucach. — Nowoczesny aparat Roetgena. — Diatermia. — Sztuczne ultra fioletowe, promienie słoneczne, Zystokopja 11. d. — Przyjmuje od godziny 10-jej do 11-jej od j 4—8

leczy reumatyzm, bóle pierśsiowe, bóle zębów, usza, neuralgie, kolki, świeże rany i t. p.

Uwaga: Praw zakupie lekarstwa BALSAMO Santa Helena trzeba dać wyjasnie i jak używać tego lekarstwa; lekarstwo bowiem tego nie zazywa się przez picie tylko przez nacieranie.

BALSAMO SANTA HELENA jest do nabycia we wszystkich aptekach

Casa Leal

gdzie dawniej mieściła się **CASA OITO**.

Praça Tiradentes 8 — Curityba

Nowa i nadzwyczajna zniżka w cenach materiałów: »Xadrez«, zefiru, brim, płótn bawełnianego, płótna fantazji, jedwabiu, trikotyżu, ręczników, szkarpetek i t. d. a to z powodu tego, że nasz główny skład (matriz) wnet zamknięto. Ceny niesłychanie niskie.

Płótno, estampado metr	1\$00
Płótno w kratki dobre, metr	\$800
Płótno w kratki Jape, metr	\$800
Płótno w kratki najlepsze, metr	1\$100
Brim, metr od	1\$300
Płótno bawełniane, sztuka 10 metrów	9\$800

KORZYSTAJCIE Z TEJ OKAZJI

BUDOWNICY!

Jeżeli potrzebujecie dobrego **gwarantowanego wapna**, to zamóćcie sobie tylko wapno tak zwane **wapno »PARANÁ«**. Wyrabia się i dostarcza się do wszelkich stanów Brazylii to wspaniałe, gwarantowane **WAPNO** z marką »Paraná«. Zgłaszają się można do **Domingos Senato & Cia — Tamarandá** — Parana, lub listownie do **Bernardo Krasiński — Curityba — Correo Juveve** który jest współwłaścicielem tej firmy.

UWAGA!

Wizyty do nabożeństwa i historyczne o rasy religijne, krzyże, krzyżki, medaletki oraz lichterze kościelne co dopiero udoszedły w wielkim wyborze! Drukarnia introligatornia i fabryka niezłątek gumowych

Cezar Schulz

Ul Barão do Serrazuzal 12, 12
Curityba — Paraná

Okazja jakich mało!

W kolonii **Cachoeira** jest do **sprzedania szkielet** ośmiooktrowy, lasu jest na 2 tysiące metrów drzewa opelowego, kilkanaście piniorów i sporo imbui, dwa kilometry od depozytu kolejowego, zabudowania w dobrym stanie. Nadto posiadają na sprzedaż dwa placu w mieścieku Antonio Rebouças. Sprzedam wszystkim razem lub pojedynczo. Właściciel **Josef Buczek, Colonia Cachoeira**. Informacji listownie udziela: **Estanislao Ostrowski — Caixa postal 30 Marumbi — Roxo-Rois.**

DR PALUBO

Konsultorium w **Pharmacia Moderna** — **Rua São Francisco, róg Serrazuzal** od godziny 9-jej do 11-jej.

Klinika medyczna i chirurgiczna. Balan-e drog moczowych, Bala-kr-i (metoda Meinkoth). Leczy hydroc- choroby weneryczne, orchit- tes, prostatitis, cystitis i t. d. — Biednych bała darmo.

Do farbowania wszelkich materiałów uważa się ogólnie za najlepsze tak zwane Farby BAYER

CARLOS LUHM — **Rua Riachuelo 52** — **Curityba.**

Ból zębów

jest jak to każdemu wiadomo, straszną udręką. Dawniej poprosił, bolące zęby, a dziś już nie trzeba tego robić. Przez użycie lekarstwa

AFIASPIRINA

można sunąć ból zębów a następnie trzeba się udać do dentysty, by zabezpieczyć się przed ponownym bólem — Przy zakupnie uważajcie, czy się znajduje na każdej tabliczce, tubce, kopercie lub pastylce

krzyż „Bayer”

Carl, 246 — German

ROŻNE DOKY NA SPRZEDAŻ:

Za 6.500\$, za 25 tysięcy, 14 tysięcy, 13 tyficy, 18 tysięcy, 60 tysięcy, 16 tysięcy, 25 tysięcy, 35 tysięcy, 18 tysięcy, 16 tysięcy.

Informacji udzieli: **E. José G. Paugnée** — Avenida Jayme Reis 115, od godziny 8-jej do 11-jej i od 12-jej i pół do 5-jej — Curityba.

RESTAURACJA

Deposito Atlantica
Rua Mar. Floriano Peixoto N 38
róg Praça Carlos Gomes

Sn azne obiady i kolacje, ciepłe obiady według życzenia klientów. Co dzień pierwszorzędnie pieczywo. Zawsze świeży szops **Atlantica**.

skiem i Leonowi Chmielewskiemu, za przybycie i branie udziału w śpiewach i obchodzie, wypełniania obowiązków koleżeńskich. Lecządzia mi się że jeszcze mam więcej kolegów... którzy zapomnieli...

Dziękuję również p. M. Downorowi naucz. z maseczka Guarany, oraz wszystkim zebraniym, którzy brali udział w obchodzie, poczuwając się że spełnił obowiązek, jako synowie kochający swą matkę... i jej bohaterów poległych w walkach o niepodległość. Lecządzia mi przyrzek, raz prosilibym, o branie udziału licznym w obchodach, uważając że nie powinno zaszkodzić nikomu, spędzenie kilka chwil razem z dziwną i przyjaźniom. Ciakawym jednak jestem, czy po innych szkołach w naszym Okręgu urządzone również obchody... Ponadto czytam różne czasopisma, w których znajdują się ze wszystkich stron korespondencje i ogłoszenia; tylko z naszej Guarany i »Okręgu« widzi się bardzo mało chwalebnych rzeczy.

A więc wyzywam was kolezdy nauczyciele, Twa i »Kola Młodzieży«, wyzywam wszystkich do dzieła, ocknijmy się i pokazmy, że i my żyjemy i pracujemy dla dobra społeczeństwa i ohywateli! Tejżeż ziemi Brazylijskiej. A więc do dzieła, bo nadziedziczas!

Josef Chmielewski.

UWAGA!

Czasopismo »Cultura e Trabalho« (adres: Rio de Janeiro, Praça Floriano, 35-39) drukuje dużo wiadomości o Polsce, dostarczanych nam przez Poselskiego Rzeczypospolitej i nadmienić trzeba, że współpracuje swoją ofertą zupełnie bezinteresownie, wykazując w stosunku do spraw polskich zawsze wiele gotowości i żywiliwości.

Oceniając dobrą wolę i stanowisko czasopisma »Cultura e Trabalho«, Konsulał R. P. w **Kurytybie**

bie na Proste Poselstwa R. P. w Rio de Janeiro pragnie poprzez to wydawnictwo wśród kolonii polskiej, zwłaszcza wśród zamożniejszych i więcej oświeconych jej przedstawicieli, handlowców i przemysłowców, — zwraca się przeto z prośbą do Szanownej Redakcji o polecenie »Cultura e Trabalho« interesantom i znajomym Redakcji w celu pozyskania, w miarę możliwości, abonamentów i członków, ewentualnie **ogłoszeń handlowych i inseratów** na czem naturalnie redakcja pisme szczególnie zależy.

Konsul Rzeczypospolitej Polskiej: **Miszke.**

Rozmaitości.

WSTRZASAJĄCA SCENA W URZĘDZIE NIEMIECKIM.

Berlin, 2-go marca. — W gmachach teletejzego urzędu państwowego dla spraw ośzkodkowawczych wydarzyła się dziś popołudniu wstrząsająca scena, która omal nie zakończyła się olbrzymią katastrofą. W biurze zastępcy kierownika urzędu, tajnego radcy Hugo Bacha, zjawili się wchodnie osadnik Niemiec Langkoope i oświadczył, że następuje: »Panie tajny radco! Bez pieniędzy nie wyjdę z tego pokoju. Oto w reklam moich kuferek, za wiera on 15 funtów ekstrazy. Sznurowy wypuszczę go, dopóki nie otrzymam swojej urestyni odszkodkowa weżej i do tego 60.000 marek za zwłokę. W razie odmowy z pańskiej strony, wysadzę cały urzęd w powietrze.

Tajny radca Bach nie tracąc przytomności i zachowując zupełny spokój oświadczył, że uczyni zaobchawkę telefonu i kaszel się połażył z kasą, wydając poleconie na tyhmistawego wystawienie oczku

na 12.000 marek. W czasie tej rozmowy telefonicznej Langkoope nie wypuścił sznurka od zapalnika z ręki. Nawet wtedy, gdy mu radca Bach zafiorował papierosa, przekonywał, że chociaż na chwilę zapomni on o swoim szaleńczym zamiarze. Denerwująca rozmowa trwała przeszło cztery godziny, w czasie których podwładni urzędnicy niejednokrotnie wchodzili do gabinetu szefa, który jednakże nie mógł być w żaden sposób zawiadomiony o co w tej chwili chodził, obawiając się, że Langkoope spełni swoją groźbę.

Dobiero, gdy Bach i Langkoope wyszli na korytarz, celem datania się do kaszy po odbiór oczku, radca Bach rzucił się do ucieczki. Langkoope signał wtedy do kierownika, wydobyl rewolwer i dał za uciekającym trzy strzały, które na szczęście chybiły. W tej chwili z wszelkich biur wypadli urzędnicy i rzucili się na zbrodniarza. Langkoope, któremu sznur od zapalnika wydarto z ręki, trzymając walizkę, w ten sposób spowodował wybuch. Rozległa się przylumina detonacja. Okazało się, że strzał nie doszedł do masy wybuchowej. Wreszcie Langkoope uwabzdwniono. Zarabarmowana policja przybyła na miejsce, dokonala areztowania zbrodniarza.

Sędziwo, które do tej chwili trwało bezczesz, stwierdziło, że Langkoope przed wojną był osadnikiem miś o co przylumina detona- cja. Okazało się, że strzał nie doszedł do masy wybuchowej. Wreszcie Langkoope uwabzdwniono. Zarabarmowana policja przybyła na miejsce, dokonala areztowania zbrodniarza.

Sędziwo, które do tej chwili trwało bezczesz, stwierdziło, że Langkoope przed wojną był osadnikiem miś o co przylumina detona- cja. Okazało się, że strzał nie doszedł do masy wybuchowej. Wreszcie Langkoope uwabzdwniono. Zarabarmowana policja przybyła na miejsce, dokonala areztowania zbrodniarza.

dzypartyjnych, oraz ponętym środkiem agitacji wyborczej.

ZABIJA KOCHANKE I WYSYSA KREW.

London. — W mieście Adelaide, w Australji, popełnił 24-letni artysta cyrkowy William Hainie, ohydne morderstwo. Mianowicie zarzął on nożem swoją kochankę, 19-letnią dziewczynę, Davine Schmidt, a potem, otworzywszy jej tętnicę na szyi, wypił krow. Po wodem tego kanibalskiego mordu miała być zardżość.

Postawiony przed sąd, zbrodniarz przyznał się z całym cynizmem do winy i został skazany na śmierć. W dniu egzekucji kazal sobie podać kotlet cielecy i oświadczył dozorcy swój żal, że to nie jest jego kochanka, która z gustem zjadłaby przed śmiercią. Przed wejściem na rusztowanie zażądał jeszcze papierosa i z papierosem w ustach oddał szję katu.

PODRZUTEK JAKO WYGRANA LOTERJI FANTOWEJ.

Rzecz działa się w Parżu. — W czasie zabawy sylwestrowej w jednym z lokali na Montmartre — gdy zabawa wrzała w najlepsze, wszedł na salę, na której tańczono właściciel zakładu, niosąc zwiniałko. Zdziwionym gościom oznajmił, że jakaś matka podroczyła niemowlę, wraz z kartką, na której dowiedziawszy, że nie ma jej za co wychować, i prosił litosliwych ludzi, aby się dzieckiem zajęli.

Powstało oburzenie na nielitość, wnął matkę, ale gdy zwiniałko rozwinięto i ujrzano słiznę dzieciakło, żal ogarnął wszystkich serca i jedyna z pań zaproponowała puścić je na loterję. Los kosztował 500 fr., a zebrane pieniądze miały służyć na utrzymanie dziecka. Wzruszeniem przyleto propozycję i rozsprzedano losów na 15 tysięcy franków. Wygrał dziecko jakimś stary kawaler, nie stropił się jednak tym osobliwym uśmiechem

fortuny, oznajmiając, że zna poczynki wieśniaczkę, Normandkę, która chętnie dziecko wraz z własnym wychowa.

Opuszczając, po skończonej zabawie lokalnośće nigdy pewnie nie odczuwał takiego zadowolenia, jak owego dnia, w którym małej niewinnej istotce, opuszczonej przez matkę, zabezpieczył przyszłość.

Wykonuje się bardzo tanio **kapelusze damskie.**
Rua Pedro Ivo 89, piętro.

Stowarzyszenie Studentów »Sarmacja« — Budowa; Dom Studentów w Kurytybie

Lista składek N 194, wydana na ręce K. J. Jana Skalskiego w S. Matheson: Marjan Gardelński 20\$, Kazimierz Hotta 20\$, Alojzy Szlachta 20\$, Wincenty Skalski 10\$, Alb. B. Biński 10\$, Zebrał kol. Jan Skalski 80\$.

Lista składek N 197, wydana na ręce W. Pana J. Jan Fienicki w Kurytybie: Zenek Gayer 10\$, Jan Chorosiński 10\$, S. Barreto 5\$, Morozowicz 5\$, Sklarski 5\$, Fr. Lachowski 5\$, Jan Kidzio 5\$, Antoni Olszakowski 5\$, Anonim 5\$. Zebrał p. Jan Fienicki 70\$.

Lista składek wydana na ręce W. Pana Tomasz Radwajski w Banaus: Tomasz Radwajski 20\$, Tomasz Legacki 5\$, Adam Pakurzewski 2\$, Josef Gisz 5\$, Josef Wępk 2\$, Antoni Radwajski 5\$, Jan Gołobiewski 2\$, Bol. Witoski 5\$, Wład. Sikorski 1\$, Josef Brych 2\$, Fran. Bradowski 3\$, Apolinary Lada 2\$, Stanisławski 5\$, Wład. Radwajski 2\$, Antoni Pakurzewski 2\$, Piotr Safanella 5\$, Jan Safanella 2\$, Josef Tarnowski 5\$, Zygmunt Lubawski 1\$, Jan Blawski 5\$, Gustaw Kuk 2\$, Josef Kołacki 1\$, Zebrał p. T. Radwajski 91\$. Suma poprzednio ogłoszona 25 38000. — Rzesz 2 597\$900.

KURYTYBA, 21 stycznia 1928.
Prezes: **Jan Grabski**
Skarbnik budowy: **Edw. Jaworski**